

Dosarul nr.2ra-1257/2019

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Chistol)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, V. Buhnaci, G. Dașchevici)

DECIZIE

02 octombrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova),

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) împotriva Primăriei mun. Chișinău, Agenția Servicii Publice, intervenienți accesorii Agenția Relații Funciare și Cadastru, AO „Clubul de tenis Locomotiva-777” privind anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, recunoașterea dreptului de proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului și înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenului (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru),

împotriva deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat integral hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a adoptat o hotărâre nouă, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 07 iulie 2016 Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu de partea reclamantului Agenția Relații Funciare și Cadastru, intervenient accesoriu de partea pîrîtului AO „Clubul de tenis Locomotiva-777”, privind anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, recunoașterea dreptului de proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului și înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenului (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru).

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 cu privire la delimitarea terenurilor proprietate publică, și anume poziția 407 din anexa nr. 1, terenul situat pe XXX, cu suprafața de 4,097 ha, este proprietate publică a statului, gestionată în acea perioadă de către Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor, prin intermediul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, iar conform planului lotului din anexa nr. 1.407 la decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, în suprafața terenului de pe XXX, este inclus și terenul cu suprafața de 0,6 ha, ce face obiectul prezentului litigiu.

A menționat că prin Hotărârea Guvernului nr.1189 din 12 octombrie 2006 cu privire la transmiterea unui imobil, Complexul sportiv nautic „Feroviarul” a fost transmis de la balanța ÎS „Servicii Transport Auto” la balanța Primăriei mun. Chișinău, însă ulterior, prin Hotărârea Guvernului nr. 359 din 03 aprilie 2007 cu privire la transmiterea unui imobil același complex sportiv, a fost transmis în gestiunea Agenției Sportului (al cărei succesor de drepturi este Ministerul Tineretului și Sportului), iar Hotărârea Guvernului nr. 1189 din 12 octombrie 2006 a fost abrogată.

A invocat că terenul de pe XXX constituie proprietate publică a statului și în baza actului normativ invocat, Ministerul Tineretului și Sportului este cel ce administrează terenul în cauză, poziție susținută și de către Agenția Relații Funciare și Cadastru, care în scrisoarea nr.36/01-08/166 din 02 februarie 2016 (remisă inclusiv în adresa pîrîtului) menționează că potrivit deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, terenul respectiv este parte componentă a terenului cu numărul cadastral XXX, stabilit ca fiind proprietate publică a statului în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, iar terenul respectiv urmează a fi delimitat în conformitate cu prevederile Legii nr. 91 din 05 aprilie 2007 la solicitarea și din contul Ministerului Tineretului și Sportului.

A afirmat că, pîrîtul la cererea AO „Clubul de tenis Locomotiva-777”, întocmește proiectul deciziei Consiliului municipal Chișinău cu privire la privatizarea terenului aferent obiectivelor private din XXX, pe numele instituției private AO „Clubul de tenis Locomotiva-777”, proiect ce a fost depus în cancelaria Ministerului Tineretului și Sportului la 08 aprilie 2016 în vederea coordonării, iar în urma examinării pachetului de acte depus, Ministerul Tineretului și Sportului consideră că acest proiect de decizie este ilegal, emis cu încălcarea prevederilor actelor legislative și normative în vigoare, precum și a intereselor sale patrimoniale, motiv pentru care a înaintat Primăriei mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cererea prealabilă nr. 02/856 din 29 aprilie 2016.

Prin scrisoarea nr.04-120/3324 din 27 mai 2016, Primăria mun. Chișinău a invocat că terenul cu suprafața de 0,6 ha a fost retras de la ÎS „Calea Ferată Moldova”, însă vreun act juridic care să demonstreze faptul respectiv nu a prezentat.

A specificat că pîrîtul își argumentează poziția prin acte ce reglementează regimul juridic al lotului în cauză, pînă la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, adică se bazează pe niște acte lovite de caducitate.

În susținerea poziției sale a făcut trimitere la prevederile art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, potrivit căruia ține de competența Guvernului adoptarea hotărîrilor privind atribuirea bunurilor proprietate de stat domeniului public sau domeniului privat al statului, privind trecerea acestora dintr-un domeniu în altul sau în proprietatea unităților

administrativ-teritoriale, și astfel susține reclamantul că deoarece pînă în prezent nu a fost adoptat nici un act normativ prin care să fie modificată/abrogată Hotărîrea Guvernului nr. 359 din 03 aprilie 2007 în scopul trecerii terenului de pe str. XXX, în proprietatea Primăriei mun. Chișinău, terenul dat este proprietate publică a statului și nicidecum nu poate fi vîndut/privatizat printr-o decizie a Consiliului municipal Chișinău.

A mai menționat că proiectul deciziei Consiliului municipal Chișinău cu privire la privatizarea terenului aferent obiectivelor private din str. XXX este ilegal și contravine art. 10 alin. (6) al Legii privind administrarea și deținerea proprietății publice.

Potrivit extrasului din baza de date a ÎS „Cadastru”, terenul cu suprafața de 0,6 ha situat pe str. XXX (care potrivit deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 este parte componentă a terenului de pe XXX) este proprietate a municipiului Chișinău, înregistrarea dreptului fiind făcută la 12 ianuarie 2001, iar conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 cu privire la delimitarea terenurilor proprietate publică, acesta este proprietate publică a statului.

A notat că înregistrarea dreptului de proprietate al Primăriei mun. Chișinău din 12 ianuarie 2001 asupra terenului cu suprafața de 0,6 ha, situat pe str. XXX, este eronată și contravine deciziei nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 și Hotărîrii Guvernului nr. 359 din 03 aprilie 2007. În temeiul art. 3 alin. (3) al Legii nr. 91 din 5 aprilie 2007 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, Ministerul Tineretului și Sportului nu recunoaște dreptul de proprietate/folosință al Primăriei mun. Chișinău/ AO „Clubul de tenis Locomotiva-777” asupra terenului respectiv.

Reclamantul a solicitat anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, cu suprafața de 0,6 ha, situat XXX, str. XXX, cu numărul cadastral XXX; recunoașterea dreptului de proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, a terenului cu suprafața de 0,6 ha, situat în mun. Chișinău, str. XXX, cu numărul cadastral XXX și înregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile în proprietatea Republicii Moldova (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru).

La 20 decembrie 2016 Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) a înaintat o cerere de concretizare a pretențiilor, fiind indicat în calitate de pîrît ÎS „Cadastru”, succesor în drepturi Agenția Servicii Publice (f.d. 55-58, vol.I).

Prin hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2018 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Tineretului și Sportului și s-a dispus anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, cu suprafața de 0,6 ha, situat în mun. Chișinău, str. XXX, cu numărul cadastral XXX; a fost recunoscută proprietatea publică a statului asupra terenului de pămînt cu suprafața de 0,6 ha, situat în mun. Chișinău, str. XXX, cu numărul cadastral XXX, aflat în administrarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova; s-a obligat Agenția Servicii Publice de a înregistra în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al Republicii Moldova asupra terenului de pămînt cu suprafața

de 0,6 ha, situat mun. Chișinău, str. XXX, cu numărul cadastral XXX (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru).

Prin decizia din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Primarul General interimar al mun. Chișinău, Agenția Servicii Publice și AO „Clubul de tenis Locomotiva-777”.

S-a casat integral hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu adoptarea unei hotărâri noi prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) privind anularea înregistrării, recunoașterea dreptului de proprietate, înregistrarea în registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Republicii Moldova asupra terenului.

La 24 aprilie 2019 Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 186-191, vol.II).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, considerând-o neîntemeiată.

A indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, a admis încălcări de ordin procedural care au dus la soluționarea greșită a cauzei, apreciind arbitrar unele probe. Or, instanța de apel a aplicat prevederile art. 57 alin. (1) al Legii cadastrului bunurilor imobile, în vigoare la data examinării cauzei, deși trebuia să aplice art. 57 alin. (1) al Legii indicate, la data efectuării înscrierilor în Registrul bunurilor imobile (12 ianuarie 2001), adică până la operarea modificărilor prin Legea nr.94/2004 pentru modificarea și completarea Legii cadastrului bunurilor imobile.

La data depunerii cererii de către AO „Clubul de tenis Locomotiva-777” în vederea înregistrării drepturilor asupra construcțiilor de pe terenul din XXX, terenul respectiv încă nu era înregistrat în registrul bunurilor imobile, iar vreun document care ar confirma dreptul AO „Clubul de tenis Locomotiva-777” asupra acestui teren nu se regăsește la materialele cauzei.

A notat faptul că, terenul situat pe str.XXX, XXX, cu suprafața de 0,6 ha, până la emiterea deciziei din 26 aprilie 1999 a Primăriei mun. Chișinău, era în folosința ÎS „Calea Ferată”, iar prin efectul art. 32 al Legii cu privire la proprietate (în vigoare până la 02 martie 2007), acesta constituia teren proprietate publică a statului atât la data emiterii deciziei din 26 aprilie 1999 a Primăriei mun. Chișinău, cât și la data înscrierii bunului în registrul bunurilor imobile, inclusiv până în prezent.

A specificat că aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată și neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, conform art. 432 alin. (2) lit. a) și b) Cod de procedură civilă, este temei de casare a deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

De asemenea, a indicat că concluzia instanței de apel privind distingerea terenurilor situate pe XXX și XXX, este eronată în condițiile, în care corectitudinea efectuării înregistrărilor în privința primului teren nu a fost dezbătută de către instanța de apel, deși această alegație este invocată în susținerea pretențiilor. Astfel, fiind o încălcare procedurală, care a condus la soluționarea greșită a cauzei,

constituie conform art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, temei de casare a deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

A menționat că decizia din 26 aprilie 1999 a Primăriei mun. Chișinău, nu poate constitui document ce ar confirma dreptul asupra terenului din str. XXX, deoarece a fost emisă de o persoană neîndreptățită.

A subliniat că conform prevederilor art. 8, 9, 41 Cod funciar și art. 12 alin. (1) al Legii cu privire la Guvern (în vigoare la data emiterii deciziei din 26 aprilie 1999 a Primăriei mun. Chișinău), autoritatea investită cu dreptul de a atribui terenuri proprietate publică a statului, inclusiv darea acestora în locațiune/arendă era Guvernul Republicii Moldova sau un alt organ al administrației de stat împuternicită conform legii însă nicidecum nu organele de autoadministrare locală, precum Primăria sau Consiliul municipal Chișinău.

A conchis că aprecierea arbitrară a informațiilor cuprinse în registrul bunurilor imobile precum și neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată la elucidarea unei dintre circumstanțele esențiale ale cauzei, constituie conform art. 432 alin. (2) lit. a și (4) Cod de procedură civilă, temei de casare a deciziei din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces 05 martie 2019 (f.d. 192, 193, vol.II), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părți.

Prin urmare recursul declarat la 24 aprilie 2019 de Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova), se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 21 august 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și cercetării al Republicii Moldova), a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarant și referințele prezentate de intimati, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând cauza spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin.(3) lit.d) și f). La solicitarea participanților la proces, instanța de recurs poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță o singură dată în cazul prevăzut la art.432 alin.(3) lit.b).

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. d), alin. (4), (5) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 67 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți. Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces și la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

Totodată, art. 183 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, stabilește că pregătirea pentru dezbateri judiciară este obligatorie pentru orice cauză civilă și are ca scop stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

În conformitate cu art. 185 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: soluționează problema intervenirii în proces a coreclamantilor, copârșitorilor și intervenienților.

După cum rezultă din materialele cauzei, Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și cercetării al Republicii Moldova) la 07 iulie 2016 a depus cerere de chemare în judecată, solicitînd anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, cu suprafața de 0,6 ha, situat XXX, cu numărul cadastral XXX; recunoașterea dreptului de proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, a terenului cu suprafața de 0,6 ha, situat în XXX, cu numărul cadastral XXX și înregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile în proprietatea Republicii Moldova (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru) (f.d.3-6, 55-58, vol.I).

Fiind investită cu examinarea cauzei și avînd ca obiect recunoașterea proprietății publice a statului asupra terenului și contestarea înregistrării de stat în registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii acțiunii depuse de Ministerul

Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și cercetării al Republicii Moldova). Astfel prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 februarie 2018 s-a dispus anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, cu suprafața de 0,6 ha, situat în XXX, cu numărul cadastral XXX; a fost recunoscută proprietatea publică a statului asupra terenului de pământ cu suprafața de 0,6 ha, situat în XXX, cu numărul cadastral XXX, aflat în administrarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova; s-a obligat Agenția Servicii Publice de a înregistra în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al Republicii Moldova asupra terenului de pământ cu suprafața de 0,6 ha, situat XXX, cu numărul cadastral XXX (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru) (f.d. 74-75, 78-86, vol.II).

În consolidarea soluției sale, prima instanță a reținut prevederile Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr.121 din 04 mai 2007, Legii cu cadastrul bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998, precum și prevederile art. 496, 49, 499, 504, 505 Cod civil (în redacția legii în vigoare pînă la 01 martie 2019), din Titlul V care se referă la Registrul bunurilor imobile.

Judecând apelul declarat de Primarul general interimar al mun.Chișinău, Agenția Servicii Publice și Clubul sportiv de tenis „Locomotiva-777”, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 17 ianuarie 2019 a ajuns la concluzia admiterii cererilor de apel, casării integrale a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și cercetării al Republicii Moldova) (f.d. 170, 171-180, vol.II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit datelor din registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate al autorității publice locale asupra terenului cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 0,6 ha, amplasat pe str. XXX, a fost înregistrat la 12 ianuarie 2001, iar dreptul de proprietate al statului asupra terenului cu numărul cadastral XXX, amplasat pe XXX, a fost înregistrat la 04 aprilie 2005, dată la care suprafața acestui teren a fost înscrisă ca fiind de 6,6376 ha, ulterior corectată în 3,5357 ha.

A specificat că suprapunerea în anexa nr. 1 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 și în planul anexat la aceasta a terenului cu numărul cadastral XXX, peste terenul determinat ca fiind proprietate a statului, cu suprafața de 4,097 ha, din pe str. XXX, nu poate fi reținut ca fiind generator de proprietate în temeiul art. 320 Cod civil, în contextul în care înregistrarea dreptului de proprietate al autorității publice locale asupra primului teren a avut loc anterior, iar decizia privind transmiterea acestui teren din proprietatea administrației publice locale în proprietatea statului putea fi realizată, în conformitate cu prevederile Legii privind administrația publică locală, doar printr-o decizie a Consiliului municipal Chișinău. Or, decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 nu constituie o decizie a acestei autorități prin care s-ar dispune transmiterea dreptului de proprietate asupra terenului în litigiu în proprietatea statului, deoarece prin aceasta doar s-au delimitat prealabil terenurile proprietate a statului din intravilanul mun. Chișinău, fără ca aceasta să poarte un caracter translativ de proprietate.

A relevat că înregistrarea anterioară a terenului în litigiu ca fiind proprietate a autorității publice locale în lipsa vreunor probe anexate la materialele cauzei ce ar confirma că dreptul de proprietate asupra acestui teren ar fi aparținut statului, denotă caracterul irelevant, datorat unei erori, a suprafeței și planului expuse/anexate la decizia sus-indicată.

A indicat că din probatoriul cauzei rezultă că intimatul nu a probat că la înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral XXX pe numele autorității publice locale a fost indicat greșit titularul de drept, motiv pentru care aceasta nu poate fi apreciată ca fiind o greșeală cu caracter tehnic pasibilă de corectare în conformitate cu prevederile art. 38 alin. (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile și art. art. 499 alin. (2), 504, 505 alin. (2) Cod civil, motiv pentru care trimiterile primei instanțe și ale intimatului la aceste norme, sunt eronate. Or, intimatul/reclamant nu a probat că a deținut vreodată dreptul de proprietate asupra terenului litigios, trimiterile acestuia la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, fiind eronate, după cum s-a indicat supra.

A apreciat ca fiind eronate trimiterile apelantului la Hotărîrea Guvernului nr. 359 din 03 aprilie 2007, deoarece, deși prin aceasta s-a realizat transmiterea terenului din XXX în gestiunea Agenției Sportului, astfel încât s-a realizat dreptul de dispoziție al proprietarului asupra acestuia, ceea ce denotă apartenența acestui teren proprietății publice a statului, totuși prin această Hotărîre de Guvern nu este specificată suprafața terenului vizat, circumstanță care, examinată în cumul cu faptul că la data emiterii acestei Hotărîri, dreptul de proprietate asupra terenului din XXX, cu numărul cadastral XXX, era înregistrat din 12 ianuarie 2001 pe numele autorității publice locale, denotă că obiectul Hotărîrii Guvernului invocată de intimat nu era și acest teren. Or, concluzia respectivă este fortificată prin scrisoarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” din 05 iulie 2005 și scrisoarea Agenției Proprietății Publice nr. 05-05-1099 din 14 august 2017, din care reiese că terenul cu numărul cadastral XXX nu constituie proprietate publică a statului, ci a unității administrativ-teritoriale Chișinău.

Colegiul civil a conchis că prima instanța și intimatul nu au ținut cont de materialele dosarului tehnic al lucrărilor cadastrale de actualizare a hotarelor terenului proprietate publică a statului, ce se află în gestiunea Ministerului Tineretului și Sportului al RM, amplasat în intravilanul mun. Chișinău, pe XXX, cu autentificarea dreptului deținătorului de teren, deoarece conform acestuia, reiese că terenul proprietate publică a statului ce se află în gestiunea intimatului, amplasat pe adresa indicată a avut anterior o suprafață determinată eronat, diferența mare a suprafeței datorându-se faptului că Primăria mun. Chișinău a format și înregistrat din contul terenului complexului sportiv nautic un șir de bunuri imobile, ca terenul de rugby (cu numărul cadastral XXX) și bunurile imobile cu numerele cadastrale XXX și XXX, delimitat după Calea Ferată din Moldova prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, suprafața de 4,09 ha, din care anterior a fost format bunul imobil al Primăriei cu suprafața de 0,6 ha și numărul cadastral XXX, care anterior l-a transmis în folosință AO „Clubul de tenis Locomotiva-777”.

Prin urmare a specificat că, din probatoriul cauzei rezultă că terenul cu suprafața de 0,6 ha, pe care se află construcțiile AO „Clubul de tenis Locomotiva-777”, constituie un teren distinct de cel ce aparține cu drept de proprietate statului, cu număr cadastral și adresă separate, iar decizia Consiliului municipal Chișinău nr.

16/67 din 28 decembrie 2004 nu anulează dreptul de proprietate al autorității publice locale, înregistrat anterior, și nici nu constituie o probă concludentă ce ar dovedi existența unei erori la înregistrarea drepturilor asupra terenului litigios, cu suprafața de 0,6 ha, cu numărul cadastral XXX, amplasat pe XXX, anterior emiterii deciziei nominalizate.

În consecință, Colegiul a reiterat că prin prisma normelor de drept sus-indicate, raportate la circumstanțele cauzei, Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) nu a probat existența în speță a temeiurilor legale pentru rectificarea/anularea înregistrării din registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și recunoașterea dreptului de proprietate al statului asupra acestuia, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, motiv pentru care în cauză se atestă lipsa vreunor temeiuri legale pentru admiterea acțiunii formulate de reclamant în acest sens.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs și referințele la recurs, instanța de recurs constată că atât soluția instanței de apel, cât și a primei instanțe, au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept procedural.

Astfel, după cum rezultă din materialele cauzei terenul cu nr.cadasatral XXX este înregistrat după municipiul Chișinău (f.d.15-16, vol.I), iar în calitate de proprietar este Consiliul municipal Chișinău.

Totodată și cerințele reclamantului constituie: anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, cu suprafața de 0,6 ha, situat în XXX, cu numărul cadastral XXX și recunoașterea dreptului de proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului, a terenului cu suprafața de 0,6 ha, situat în XXX, cu numărul cadastral XXX și înregistrarea acestuia în Registrul bunurilor imobile în proprietatea Republicii Moldova (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru).

Conform art. 315 alin. (1), 321 alin. (2) Cod civil (în vigoare pînă la 01.03.2019), proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 11 al Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrative-teritoriale nr. 523-XIV din 16.07.1999, proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Această proprietate poate fi dată în administrare sau închiriată în condițiile legii.

Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sînt lovite de nulitate absolută.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza, în lipsa Consiliul municipal Chișinău, care este proprietarul de drept al terenului cu nr.cadastral XXX din XXX, mun.Chișinău.

Astfel, Colegiul reține că instanța de fond contrar prevederilor art. 183 alin. (2) lit.c) și art. 185 alin. (1) lit.a) Cod de procedură civilă, examinând pricina urma să

stabilească componența participanților la proces și să atragă în proces proprietarul terenului litigios, pentru a-i oferi posibilitatea de a-și apăra în mod efectiv, drepturile și interesele sale.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, examinând în mod pripit cauza, însă fără a se expune asupra argumentelor reprezentantului Primăriei mun.Chișinău, referitor la obligativitatea participării la examinarea cauzei a proprietarului terenului, la caz Consiliul municipal Chișinău.

Prin urmare, neatragerea în proces a proprietarului terenului cu suprafața de 0,6 ha, situat în XXX, cu numărul cadastral XXX, are drept consecință, soluționarea de către instanță a problemei drepturilor unei persoane care nu a fost implicată în proces, adică neacordarea unui statut procesual de participant la proces, ce i-ar oferi posibilitatea de a-și apăra în mod efectiv drepturile și interesele, fapt care impune o limitare de acces la justiție, respectiv o încălcare a art. 6 § 1 CEDO, concluzie relevată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „Business și Investiții pentru Toți contra Republicii Moldova” (13 ianuarie 2010, nr.39391/04).

Instanța de recurs constată că atât prima instanță cât și instanța de apel au încălcat principiile funcționale ale dreptului procesual civil, iar omisiunile indicate supra pot fi corectate doar prin reexaminarea cauzei de către instanța de fond, care urmează la pregătirea cauzei pentru judecare să stabilească cercul tuturor părților în proces.

În consecință, întru evitare atingerii drepturilor unor persoane ce nu au fost implicate în proces, instanța de recurs consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel, precum și hotărârea primei instanțe și de a remite cauza spre rejudecare în prima instanță.

Or, problema intervenirii în proces, conform prevederilor legislației în vigoare, nu poate fi soluționată de instanța de recurs, prin urmare eroarea dată se soluționează doar în prima instanță.

Reieșind din cele expuse, rejudecând cauza, instanța de fond urmează să țină cont de cele expuse mai sus, să înlăture omisiunile admise, să clarifice și să se expună asupra tuturor argumentelor invocate de către părți pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a pretențiilor înaintate, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 Cod de procedură civilă probele și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material și procedural care reglementează relațiile dintre părți, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că erorile judiciare nu pot fi corectate de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova), a casa integral decizia din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova).

Se casează decizia din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru emise în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Tineretului și Sportului (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova) împotriva Primăriei mun. Chișinău, Agenția Servicii Publice, intervenienți accesorii Agenția Relații Funciare și Cadastru, AO „Clubul de tenis Locomotiva-777” privind anularea înregistrării de stat din Registrul bunurilor imobile a terenului ca proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, recunoașterea dreptului de proprietate publică a statului, aflat în administrarea Ministerului Tineretului și Sportului și înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al Republicii Moldova asupra terenului (corectarea greșelii fără caracter tehnic din cadastru), cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh